

Sygn. akt III PSK 45/21

POSTANOWIENIE

Dnia 27 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z powództwa R. M.
przeciwko U. Sp. z o.o. - w J.
o odszkodowanie, odprawę, ekwiwalent za urlop, premię, sprostowanie świadectwa
pracy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 27
kwietnia 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w J.
z dnia 11 października 2019 r., sygn. akt VII Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w J. wyrokiem z dnia 11 października 2019 r. oddalił apelację wniesioną przez powoda R. M. od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w J. G. z dnia 28 marca 2019 r., a wskutek apelacji pozwanej U. Sp. z o.o. –w J. zmienił ten wyrok w punkcie V, podwyższając zasądzoną w tym punkcie kwotę do 7734,58 zł oraz oddalił apelację pozwanej w pozostałej części.

Powód R. M. wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 11 października 2019 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenia prawa materialnego, to jest: art. 52 § 2 k.p., a także naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 233 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na potrzebę wykładni art. 52 § 2 k.p. budzącego poważne wątpliwości i wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądów, dodając, że w tej sytuacji wniesienie skargi kasacyjnej jest oczywiście uzasadnione. Skarżący podkreślił między innymi, że okoliczności, które pozwana wskazała w oświadczeniu o rozwiązaniu umowy bez wypowiedzenia z winy pracownika dotyczyły lat 2014 i 2015 oraz kwietnia i maja 2016 r., kiedy pozwaną reprezentował inny skład osobowy zarządu, który w ocenie skarżącego wiedział o jego działaniach i w pełni je akceptował. Skarżący podniósł także, że art. 52 § 2 k.p. nie definiuje pojęcia pracodawcy w kontekście składu osobowego podmiotu reprezentującego pracodawcę i okoliczności, kiedy inny skład osobowy tegoż podmiotu uzyskuje informacje o wcześniejszych działaniach pracownika, które zarząd funkcjonujący w chwili działania tego pracownika w pełni akceptował. Istnieje zatem potrzeba wykładni celowościowej art. 52 § 2 k.p. w sytuacji, gdy złożenie oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika po upływie bardzo długiego czasu od chwili działania pracownika znacznie ogranicza jego możliwości obrony wobec nieuzasadnionego zwolnienia bez zachowania okresu wypowiedzenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście,

biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wypada także przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa wymaga od skarżącego określenia, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN, 2002, nr 7, s. 10). Ponadto konieczne jest opisanie tych wątpliwości lub rozbieżności, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2003 r., II UK 184/03, z dnia 22 czerwca 2004 r., III UK 103/04, czy też z dnia 17 grudnia 2007 r., I PK 233/07). W przypadku powoływania się na rozbieżności w orzecznictwie konieczne jest także, choćby przykładowe, wskazanie orzeczeń, w których ten sam przepis prawa byłyby odmiennie wykładany. Wypada również dodać, iż nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), analogicznie jak nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNAPiUS – wkładka z 2003 r., nr 13, poz. 5).

Z kolei skarga jest oczywiście uzasadniona wówczas, gdy zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurystycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania

prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437) i jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy jest ono z góry widoczne dla każdego prawnika, bez potrzeby głębszej analizy prawniczej, gdy jest zupełnie pewne i nie może ulegać żadnej wątpliwości, gdy podniesione zarzuty naruszenia wskazanych przepisów są zasadne *prima facie*, bez dokonywania głębszej analizy tekstu tych przepisów i bez doszukiwania się ich znaczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

Zdaniem Sądu Najwyższego, oceniany w niniejszym postępowaniu wniosek skarżącego o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wyżej określonych kryteriów.

Deklarując oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, skarżący łączy tę przesłankę przedsądu z potrzebą wykładni art. 52 § 2 k.p. Tymczasem, już tylko z samej przedstawionej wyżej istoty ustawowych przesłanek przedsądu, przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c., wynika, że co do zasady nie mogą one występować jednocześnie. Jeżeli bowiem w sprawie rzeczywiście występuje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądowym, od której dokonania przez

Sąd Najwyższy zależy wydanie prawidłowego orzeczenia co do istoty sprawy, to z natury rzeczy ewentualny błąd orzeczniczy popełniony przez Sąd drugiej instancji nie może mieć charakteru oczywistego i podstawowego. Skarga kasacyjna nie może być, z kolei, uznana za oczywiście uzasadnioną, jeżeli o występowaniu tej przesłanki miałyby świadczyć naruszenie przepisów prawa, których wykładnia nasuwa tak duże wątpliwości, iż konieczne jest ich wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy (por. pośród wielu postanowienie Sadu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2011 r., II PK 247/10, LEX nr 1274964).

Jak się zdaje (dodatkowo przemawia za tym zresztą sformułowany w skardze kasacyjnej zarzut naruszenia art. 233 k.p.c.), skarżący dopatruje się oczywistej zasadności jego skargi kasacyjnej również w przyjęciu przez Sąd drugiej instancji, że pozwana dochowała terminu określonego w art. 52 § 2 k.p., mimo że opisane w oświadczeniu pracodawcy o rozwiązaniu ze skarżącym umowy pracę bez wypowiedzenia z jego winy okoliczności dotyczące lat 2014 i 2015 oraz kwietnia i maja 2016 r. były znane i akceptowane przez ówczesny zarząd pozwanej. Twierdzenie to stanowi jednak niedopuszczalną w postępowaniu kasacyjnym próbę podważenia przeprowadzonej przez Sąd Okręgowy oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz dokonanych na tej podstawie ustaleń faktycznych. Wymaga bowiem podkreślenia, że w myśl art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, a zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, co oznacza, że w przypadku poddania skargi kasacyjnej merytorycznemu rozpoznaniu musiałby uwzględnić owe ustalenia przy rozpatrywaniu podniesionych w skardze zarzutów naruszenia prawa materialnego. Z ustaleń tych wynika zaś jednoznacznie, że pozwana powzięła wiadomość o naruszeniu przez skarżącego obowiązków pracowniczych (również w latach 2014-2015 oraz w kwietniu i maju 2016 r.) dopiero w dniu 28 września 2016 r., kiedy otrzymała wyniki audytu. Oświadczenie pozwanej o rozwiązaniu ze skarżącym umowy o pracę zostało z kolei skutecznie złożone skarżącemu w dniu 30 września 2016 r.

Wbrew odmiennemu stanowisku skarżącego, w sprawie nie występuje także potrzeba wykładni art. 52 § 2 k.p., ponieważ przepis ten był wielokrotnie przedmiotem interpretacji w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w którym jednolicie przyjmuje się, że bieg miesięcznego terminu określonego art. 52 § 2 k.p. rozpoczyna się dopiero od chwili, w której pracodawca uzyskał w dostatecznym stopniu wiarygodne informacje uzasadniające jego przekonanie, że pracownik dopuścił się czynu nagannego w stopniu usprawiedliwiającym niezwłoczne rozwiązanie z nim umowy o pracę, czyli od zakończenia - podjętego niezwłocznie i sprawnie przeprowadzonego - wewnętrznego postępowania sprawdzającego uzyskanie przez pracodawcę wiadomości o niewłaściwym zachowaniu pracownika (por. pośród wielu Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2018 r., II PK 233/17, LEX nr 2590753 i powołane tam orzecznictwo). Zmiana osoby przełożonej lub w kierownictwie pracodawcy nie ma przy tym wpływu na początek ani na bieg terminu z art. 52 § 2 k.p. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 5 lipca 2002 r., I PKN 389/01, OSNP 2004 nr 8, poz. 135 oraz z dnia 12 kwietnia 2018 r., II PK 21/17, LEX nr 2497997).

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał zatem, że skarżący nie wykazał potrzeby rozpoznania jego skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji postanowienia.